

STANDARDY OCHRONY DZIECI I OSÓB BEZBRONNYCH W DOMU GOŚCI PRZY KLASZTORZE SIÓSTR BENEDYKTYNEK W JAROSŁAWIU

(opracowane na podstawie: Wzór „Standardów ochrony dzieci w domach rekolekcyjnych oraz innych domach przyjmujących dzieci i/lub osoby bezbronne”, przygotowany w ramach projektu Centrum Ochrony Dziecka „Standardy ochrony dzieci w Kościele katolickim w Polsce”. Koordynacja projektu: Ewa Kusz. Opracowanie: ks. Wojciech Rzeszowski, s. Renata Bociarska, s. Anna Pietrusiewicz, s. Joanna Musiał, s. Anna Tarnowska, Małgorzata Pabis. Redakcja: Małgorzata Terlikowska. Redakcja techniczna: Jacek Zaryczy. Kraków 2024, w odniesieniu do „Wytycznych dotyczących ochrony dzieci i młodzieży w Diecezji Przemyskiej”)

PREAMBUŁA

Opieka nad dziećmi zawsze musi być związana z troską o ich integralny i pełny rozwój, dobro duchowe, psychiczne i fizyczne. Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka, objawiona w prawie Bożym i strzeżona zarówno przez prawo kościelne, jak i państwowe, winna stanowić źródło i gwarancję bezpieczeństwa każdej osoby przebywającej w naszym domu. Szczególna troska należy się dzieciom, osobom bezbronny i chorym, które chcemy wspierać i chronić przed każdym złem.

Niniejszy dokument określa normy i zasady sprzyjające budowaniu środowiska bezpiecznego i przyjaznego dzieciom, osobom z niepełnosprawnością i dorosłym bezbronny, a jednocześnie pozwalającego na monitorowanie i eliminowanie wszelkich zagrożeń względem dobra duchowego, psychicznego i fizycznego osób przebywających w naszym ośrodku. Bezpieczeństwo i ochrona przed wszelkimi formami przemocy, a zwłaszcza naruszanie nietykalności cielesnej, jest szczególnym przedmiotem troski wszystkich pracowników naszego domu.

Opisane w dokumencie standardy ochrony dzieci opierają się zarówno na aktualnym ustawodawstwie prawa państwowego, m.in. wynikającym z Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz właściwych dla ochrony dzieci norm Kodeksu karnego, jak i aktualnych normach i przepisach prawa kościelnego. W placówce w sposób kompleksowy i systemowy podjęto wdrażanie standardów ochrony dzieci i osób bezbronnych poprzez opracowanie i wprowadzenie w życie systemu ich ochrony przed krzywdzeniem. Zawierają one wytyczne dotyczące tego, jak przeciwdziałać naruszaniu praw dzieci, jak tworzyć środowisko przyjazne i bezpieczne oraz jakie kroki należy podjąć w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa dzieci. Ustanowienie standardów ochrony dzieci i osób bezbronnych przed krzywdzeniem jest komunikatem zarówno dla personelu, jak i dla dzieci oraz ich rodziców/opiekunów, że w codziennej pracy placówki respektowane są wartości, które gwarantują bezpieczeństwo oraz fundamentalne prawa przynależne każdemu człowiekowi.

OBJAŚNIENIA TERMINÓW

Na potrzeby tego dokumentu zostało doprecyzowane znaczenie poniższych pojęć:

przemoc wobec dziecka – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy.

dziecko – każda osoba poniżej **18. roku życia**.

osoba bezbronna – każda osoba w wieku powyżej 18 lat, która jest narażona na zwiększone ryzyko doświadczenia przemocy, np. osoby starsze, z niepełnosprawnością, chore, w depresji, z zaburzeniami lękowymi itp.

przełożony – osoba mianowana przez kościelny organ prowadzący, odpowiedzialna za bieżącą działalność instytucji i zatrudnionych w niej pracowników. W Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu odpowiedzialna jest siostra wyznaczona przez przełożoną do stałej obsługi gości.

pracownik – osoba zatrudniona w domu gości na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

wolontariusz, praktykant, stażysta – osoby realizujące zadania określone stosownym porozumieniem/umową w domu gości.

krzywdzenie dziecka – każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

przestępstwo na szkodę dziecka – na szkodę dzieci mogą być popełnione wszystkie przestępstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo przestępstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko dzieciom (*np. wykorzystywanie seksualne z art. 200 Kodeksu karnego*). Z uwagi na specyfikę obiektów turystycznych, w których łatwo można uzyskać możliwość odosobnienia, przestępstwami, do których najczęściej może dojść na ich terenie, będą przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w szczególności zgwałcenie (*art. 197 k.k.*), seksualne wykorzystanie niepełnoletności i bezradności (*art. 198 k.k.*), seksualne wykorzystanie zależności lub krytycznego położenia (*art. 199 k.k.*), seksualne wykorzystanie osoby poniżej 15. roku życia (*art. 200 k.k.*), grooming (*uwiedzenie dziecka za pomocą środków porozumiewania się na odległość – art. 200a k.k.*).

przemoc fizyczna wobec dziecka – każda forma fizycznego przymusu lub przemocy ze strony rodzica lub opiekuna, czyli osoby odpowiedzialnej za dziecko, która prowadzi do urazu fizycznego lub psychicznego albo wiąże się z ryzykiem takiego urazu.

przemoc psychiczna (emocjonalna) wobec dziecka – nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a rodzicem lub opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.

cyberprzemoc – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, Smsów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (*hejt, trolling*), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.

wykorzystanie seksualne – wciąganie dziecka w sferę aktywności seksualnej, nieadekwatnej do jego etapu rozwojowego, w sferę działań, których ono nie rozumie i nie jest w stanie zaakceptować i które naruszają jednocześnie normy prawne i społeczne.

przemoc rówieśnicza – zjawisko polegające na agresywnym i celowym dręczeniu, nękanii czy prześladowaniu jednego lub kilku rówieśników w celu wywarcia na nich presji lub zadawania cierpienia. Może ona przybierać różne formy: fizyczna (*uderzenia, pobicia, szarpanie, rzucanie przedmiotami*); werbalna (*wyzywiska, dogadywanie, ośmieszanie, oczernianie, grożenie*);

elektroniczna (*wysyłanie złośliwych i obraźliwych wiadomości, publikowanie ubliżających wpisów w Internecie lub ośmieszających materiałów video*); relacyjna (*wykluczanie z grupy, ignorowanie, negatywne nastawianie innych*); materialna (*kradzieże i różne wymuszenia, niszczenie rzeczy osobistych*); seksualna – fizyczna i werbalna (*wulgarnie określenia płci lub części ciała, niepożądany dotyk intymnych części ciała, seksualne aluzje i gesty, ściąganie komuś części ubrań, uporczywe przyglądanie się, robienie niechcianych zdjęć, obnażanie się, napastowanie i wymuszanie czynności seksualnych*).

osoba odpowiedzialna za politykę ochrony wdrażająca standardy ochrony dzieci – wyznaczona osoba sprawująca nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci oraz ich aktualności.

osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka – członek kadry lub inna wyznaczona osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń dotyczących zagrożenia dobru dziecka lub jego krzywdy i podejmowanie interwencji. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku – członek kadry lub inna wyznaczona osoba odpowiedzialna za udzielenie wsparcia dziecku.

dane osobowe dziecka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię i nazwisko, wizerunek.

delegat biskupa/wyższego przełożonego ds. ochrony dzieci – osoba wyznaczona przez właściwego przełożonego w danej diecezji lub kongregacji zakonnej do przyjmowania zgłoszeń i dokonania wstępnego rozeznania w sprawie domniemanego wykorzystania seksualnego.

rejestr interwencji – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka uwzględniający informacje o zgłoszeniu ze wskazaniem osoby zgłaszającej, osoby podejrzewanej o krzywdzenie (*opiekun, członek personelu, inne dziecko, inna osoba*), rodzaju podjętej interwencji (*zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wniosek o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”*), daty interwencji oraz dokumenty wytworzone podczas interwencji (*m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb*).

CELE STANDARDÓW OCHRONY DZIECI

Zaprezentowane standardy ochrony dzieci mają na celu:

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i ustalenie procedur udzielania im wsparcia;
- zapewnienie personelowi niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązaną się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dzieci i ich ochronę;
- zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w placówce oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji krzywdzenia;
- informowanie dzieci, rodziców lub opiekunów o zaangażowaniu domu gości w ochronę dzieci i zaproszenie ich do współpracy w budowaniu bezpiecznego środowiska.

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA

Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w placówce

- W domu gości została opracowana i wprowadzona w życie wewnętrzna Polityka ochrony dzieci/bezbronnych osób dorosłych dotycząca szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony osób przebywających w domu gości.
- Polityka dotyczy całego personelu (*pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy – na wszystkich szczeblach organizacji*).

- Polityka ochrony powstała na podstawie wytycznych otrzymanych od organu prowadzącego i w porozumieniu z odpowiedzialnymi za prewencję w Diecezji Przemyskiej. Za wdrożenie polityki i nadzorowanie odpowiada siostra wyznaczona przez przełożoną do stałej obsługi gości.
- Przełożona Klasztoru wyznacza w domu gości osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki. Rola, zadania oraz kwalifikacje tej osoby są jasno określone.
- Polityka ochrony dzieci/osób bezbronnych jasno i kompleksowo określa:
 - czynniki ryzyka i czynniki chroniące specyficzne dla domów gości, w których przebywają dzieci i osoby bezbronne;
 - zasady bezpiecznej rekrutacji personelu;
 - zasady bezpiecznych relacji personel/dorośli – dziecko i dziecko – dziecko;
 - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci;
 - zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - dostosowania organizacyjne i fizyczne zmniejszające ryzyko wystąpienia jakiegokolwiek przemocy (*kodeksy zachowań*);
 - sposób reagowania w organizacji/instytucji na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji.
- Polityka jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.
- Dokumenty opisujące politykę ochrony i bezpieczeństwa są stale dostępne do wglądu dla wszystkich pracowników oraz osób przebywających w domu gości.
- Dzieci/dorośli osoby bezbronne zostają zaznajomione z zasadami Polityki w sposób dostosowany do ich możliwości rozwojowych i intelektualnych.

ZASADY PRZYJMOWANIA GOŚCI:

Poinformowanie o obowiązujących standardach ochrony dzieci w domu gości.

1. Grupa zorganizowana

(której udostępniamy pomieszczenia lub dom gości jest organizatorem)

- W przypadku grupy zorganizowanej opiekę nad dziećmi przebywającymi w obiekcie sprawuje organizator pobytu oraz wyznaczeni przez niego opiekunowie, którzy stosują się zasad obowiązującego prawa w wypadku organizacji tego rodzaju wyjazdów oraz posiadają odpowiednie dokumenty z tym związane.
- Organizator pobytu danej grupy podpisuje oświadczenie potwierdzające, że posiada wszelkie zgody wymagane na wyjazd dzieci. Załącznik nr 1¹.
- Podczas pobytu w domu gości organizator powinien przedstawić oświadczenia – pisemną zgodę – rodziców/opiekunów, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami organizacji. Rodzice lub opiekunowie mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz jego opiekunem (*w wypadku organizacji*).
- W przypadku grup koedukacyjnych należy zadbać o oddzielne zakwaterowanie chłopców i dziewcząt. Zaleca się, aby opieka nad dziećmi sprawowana była przez osoby tej samej płci.
- Każde dziecko powinno mieć możliwość wykonywania czynności o charakterze intymnym w przystosowanych warunkach, chroniących jego intymność. Gdy z jakiegoś powodu dziecko/osoba bezbronna będzie wymagać wsparcia przy takiej czynności (*np. po kontuzji w trakcie zabawy itp.*), w pierwszej chwili pomaga opiekun grupy, a w dalszej perspektywie,

¹ Dokumentację tę przechowuje się w specjalnej teczce domu gości w archiwum Klasztoru.

zależności od potrzeby, opiekun lub osoba przygotowana do takiej usługi, najlepiej tej samej płci. Organizator winien zatroszczyć się o to, by rodzic/opiekun prawny dowiedział się o tym fakcie w jak najkrótszym czasie.

- Opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co dzieci. W sytuacji wymagającej od członka personelu pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie powiadomić kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie wyjazdu.
- W sytuacjach wyjątkowych (*np. młody uczestnik wycieczki boi się zasnąć w nocy i prosi opiekuna, by mu towarzyszył*) organizator ocenia, na ile jest możliwe uzyskanie zgody rodzica/opiekuna prawnego. Jeśli nie ma takiej możliwości, informuje o takiej sytuacji innego opiekuna wycieczki i troszczy się o to, by rodzic jak najszybciej dostał informację o tym, że taka sytuacja miała miejsce.
- Gości przyjmuje się w przeznaczonych do tego ogólnodostępnych pomieszczeniach. Zabrania się przyjmowania gości w pokojach.

2. Goście indywidualni

2.1. Identyfikacja dzieci

Personel podejmuje wszelkie możliwe kroki zmierzające do przeprowadzenia identyfikacji dziecka i jego relacji z osobą dorosłą, z którą znajduje się w obiekcie. Aby dokonać identyfikacji dziecka i jego relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa w obiekcie, należy:

- zapytać o tożsamość dziecka oraz o relację dziecka w stosunku do osoby, z którą przybyło do obiektu lub w nim przebywa. W tym celu można poprosić o dokument tożsamości dziecka lub inny dokument potwierdzający, że osoba dorosła ma prawo do sprawowania opieki nad dzieckiem w obiekcie. W przypadku braku dokumentu tożsamości można poprosić o podanie danych dziecka (*imię, nazwisko, adres, numer PESEL*);
- w przypadku braku dokumentów wskazujących na pokrewieństwo dziecka i osoby dorosłej należy zapytać o tę relację osobę dorosłą oraz dziecko;
- jeśli osoba dorosła nie jest rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka, należy zapytać, czy posiada dokument świadczący o zgodzie rodziców na wspólny wyjazd osoby dorosłej z dzieckiem (*np. pisemne oświadczenie*);
- jeśli osoba dorosła nie posiada dokumentu zgody rodziców, należy poprosić o numer telefonu wyżej wymienionych, aby zadzwonić i potwierdzić przebywanie dziecka w obiekcie z obcą osobą dorosłą za wiedzą i zgodą rodziców/opiekunów prawnych;
- w przypadku braku ustaleń można odmówić przyjęcia.

2.2. Procedury przyjmowania dzieci i/lub osób bezbronnych w domu gości

- Gości przyjmuje się za zgodą przełożonego w przeznaczonych do tego pomieszczeniach. Dzieci przebywają w domu gości pod opieką rodziców lub opiekunów faktycznych posiadających zgodę opiekunów prawnych.
- Dzieci mogą być przyjmowane samodzielnie w domu gości na czas określony na podstawie pisemnej zgody opiekunów prawnych.
- Tożsamość dzieci i ich opiekunów potwierdza okazanie odpowiedniego dokumentu lub pisemnej zgody (*jak wyżej*).
- Osoby przyjmowane są w miejscach dostępnych dla gości.
- Osoby przebywające w domu, korzystające z gościnności, mają zapewnioną bezpieczną przestrzeń formacyjną i wypoczynkową.

- Pracownicy i mieszkańcy domu okazują szacunek, wsparcie, życzliwość i potrzebną pomoc wszystkim gościom. W relacjach gości i pracowników obowiązują uprzejmość, przejrzystość, powściągliwość i prostota. Należy przestrzegać zasad obowiązujących w domu gości.
- Niedopuszczalne jest przebywanie gości w miejscach odosobnionych, wyłączonych z użytkowania lub zarezerwowanych dla innych osób lub celów. Spotkania indywidualne odbywają się w bezpiecznej przestrzeni zapewniającej dyskrecję, ale nie przy drzwiach zamkniętych (*tym bardziej nigdy na klucz*).
- Jeśli placówka umożliwia dostęp do sieci Wi-Fi, to dzieci korzystają z niej za zgodą opiekunów.
- Zasady korzystania z internetu załącznik nr 2.
- Publikowanie wizerunku gości korzystających z pobytu w domu możliwe jest przy zachowaniu obowiązujących przepisów RODO.
- W sytuacji podejrzenia krzywdy, popełnienia przestępstwa lub innych niewłaściwych zachowań za oficjalne zgłoszenie tego faktu odpowiedzialny jest organizator grupy, przełożony bądź wyznaczona osoba. Osoba, która jest bezpośrednim świadkiem krzywdy, jest do tego zobligowana prawnie!
- Organizator grupy powinien niezwłocznie podać do wiadomości osoby odpowiedzialnej za dom gości wszelkie zgłoszenia. Podobnie wszelkie uwagi związane z pobytem w domu należy zgłaszać wyznaczonej do tego osobie.

2.3. Procedury dotyczące osób odpowiedzialnych za dom gości i pracowników

Osoby odpowiedzialne za dom i wszystkie osoby zaangażowane w bezpośrednią opiekę nad dziećmi są zweryfikowane pod względem kontaktu z dziećmi.

- Wszystkie osoby zaangażowane w funkcjonowanie domu zobowiązane są do zachowania obowiązujących norm zachowania wobec gości i dzieci (*wymienionych w kodeksie zachowań i dobrych praktyk załącznik nr 3*).
- Osoby odpowiedzialne za dom przechodzą odpowiednie szkolenia z zakresu ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz zasad interwencji w sytuacji podejrzenia zaistnienia przestępstwa.
- Na terenie domu gości, zwłaszcza w przestrzeniach ewentualnego kontaktu z dziećmi i osobami bezbronnymi, w żadnym wypadku nie może przebywać osoba skazana za przestępstwa o charakterze seksualnym lub wobec której toczy się podstępowanie w tym względzie, zarówno państwowe jak i kanoniczne.

2.4. Weryfikacja, delegowanie i edukacja osób pracujących z dziećmi/osobami bezbronnymi

Weryfikacja przewidziana prawem dotyczy odpowiedzialnych za dom, delegowanych do posługi opiekuńczo-wychowawczej oraz innych osób zatrudnianych w domu mających kontakt z dziećmi. W celu weryfikacji wymagane jest:

- przedłożenie przełożonemu przy przyjmowaniu posługi lub pracy (*zatrudnianych od 15.02.2024 roku*) zaświadczenia o niekaralności (*w tym głównie, jeśli chodzi o przestępstwa określone w art. 189a k.k. – handel ludźmi, art. 207 k.k. – znęcanie oraz w ustawie z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii*) – por. art. 21. 3 Ustawy;
- sprawdzenie przez przełożonego, czy osoba przyjmowana do dzieła (*od 15.02.2024 roku*) figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym;
- osoby zatrudnione i posługujące w domu wcześniej (*przed 15.02.2024 roku*) oraz te, które nie pełnią funkcji wychowawczych wśród dzieci, należy prosić o podpisanie oświadczenia, że nie były skazane za przestępstwa związane z przemocą i przestępstwa przeciwko wolności seksualnej w stosunku do dzieci;

- osoby, które w ostatnich dwudziestu latach mieszkały poza Polską, są zobowiązane do przedłożenia informacji z rejestrów karnych tych państw (*por. art. 21. 5-6 Ustawy*), w których przebywały, lub kartę karną bądź odpowiednie oświadczenie, jeśli w prawie tych państw takie regulacje nie występują.

2.5. Przeszkolenie posługujących w domu gości

Przeszkolenie posługujących w domu gości obowiązuje:

- Przy przyjmowaniu do pracy/wolontariatu szkolenie ma charakter informacyjny. Należy wtedy jasno ustalić, jaką wiedzę powinni posiadać pracownicy, a jaką wolontariusze z zakresu:
 - własnej kompetencji emocjonalnej i społecznej; o komunikacji i rozwiązywania konfliktów;
 - strategii działania sprawców wykorzystywania seksualnego w instytucjach i różnych form przemocy;
 - konsekwencji doświadczanej przemocy; o czynów karalnych według aktualnego ustawodawstwa.

Realizuje się to na podstawie odpowiedniego wywiadu przy pomocy kwestionariusza własnego domu oraz rozmowy instruktażowej z odpowiedzialnym za dzieło.

- Obowiązujący zakres szkoleń w temacie ochrony dzieci i osób bezbronnych oraz prowadzący szkolenia: o wszystkie osoby posługujące w danym domu, niezależnie od formy zatrudnienia, w tym i te, które nie podejmują pracy wychowawczej, zobowiązane są do szkoleń na temat:
 - przyjętych standardów w domu – kodeks zachowań, procedury i inne zagadnienia z tym związane. Jest to szkolenie przeprowadzone przed przyjęciem do pracy;
 - w aktualnej sytuacji – należy uzupełnić szkolenia również wobec tych, którzy nie przeszli takiego szkolenia;
 - w sytuacji, w której zmieniają się zasady w danym miejscu, należy je przedstawić wszystkim już pracującym.

Ten zakres szkoleń przeprowadza osoba wskazana przez przełożoną Klasztoru jako odpowiedzialna za prewencję w domu gości.

3. Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania

Dziecko może zostać pokrzywdzone każdym rodzajem przestępstwa, jednak najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę dzieci wskazuje się na przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

Niniejsze zasady koncentrują się na ochronie dzieci przed wykorzystaniem seksualnym, z którym powiązane są takie zjawiska jak: wykorzystanie fizyczne, wykorzystanie psychiczne, cyberprzemoc, zaniedbanie.

3.1. Sytuacje niewłaściwe

Do niewłaściwych sytuacji należą, między innymi, następujące wydarzenia:

- pojawienie się gościa w obiekcie z dzieckiem, z którym wcześniej nie meldował się w recepcji;
- wynajęcie pokoju z dzieckiem, w którym jest mniej łóżek niż meldowanych osób, np. łóżko małżeńskie;
- przyście dziecka do obiektu późnym wieczorem lub w czasie, w którym powinno być ono w szkole;
- ubiór dziecka nieodpowiedni do pogody albo nieadekwatny względem osoby dorosłej, z którą przyjechało do obiektu;

- zachowanie osoby dorosłej wobec dziecka w sposób nacechowany seksualnie, a relacja między osobą dorosłą a dzieckiem nie wydaje się naturalna i opiekuńcza;
- w pokoju, w którym osoba dorosła zameldowała się tylko z dzieckiem, znajdują się prezerwatywy;
- dziecko przez dłuższy czas jest pozostawione w pokoju bez opieki lub nie wychodzi z niego;
- utrwalanie wizerunku dziecka (*filmowanie, fotografowanie*) bez pisemnej jego zgody i zgody jego rodzica czy opiekuna.

3.2. Kto wykonuje procedurę działania prewencyjnego

- Osoba przyjmująca zgłoszenie o krzywdzie ma obowiązek uruchomić oficjalną, przewidzianą prawem, procedurę działania prewencyjnego, w pierwszej kolejności zgłaszając problem do osób odpowiedzialnych za daną grupę lub ośrodek, w którym osoba pokrzywdzona przebywa.
- W przypadku, gdy osoba skrzywdzona jest uczestnikiem zorganizowanej grupy korzystającej z przestrzeni domu gości, wówczas o fakcie krzywdy informuje się osobę odpowiedzialną za daną grupę, pod której opieką się ona znajduje. W kompetencji tej osoby leży podjęcie dalszych czynności i zgłoszeń.
- Jeśli dziecko jest pod opieką osoby dorosłej, wówczas obowiązkiem rodzica/opiekuna jest uruchomienie procedur interwencyjnych. W obu w/w przypadkach jest to zasadna, jeżeli opiekunowie nie są wskazani jako sprawcy.
- Dokumentacja postępowań wyjaśniających zgłoszenia lub podejrzenia dotyczące aktów przemocy albo wykorzystania dziecka powinna być przechowywana w archiwum tajnym właściwego podmiotu zarządzającego jako informacja niejawna.
- Do dokumentacji dołącza się oświadczenie uzyskane od organizatora pobytu danej grupy potwierdzające, że posiada wszelkie zgody wymagane na wyjazd z dziećmi. Wzór takiego oświadczenia znajduje się w załączniku nr 1.
- W sytuacji ujawnienia krzywdy zarządca obiektu zobowiązuje się udostępnić odrębne pomieszczenie dla osoby pokrzywdzonej oraz listę miejsc, w których można uzyskać pomoc psychologiczną lub prawną.
- Zarządca budynku zobowiązuje się udzielić wsparcia pokrzywdzonym poprzez pomoc duszpasterską lub psychologiczną, gdy doszło do ujawnienia krzywdy w trakcie organizowanych przez niego spotkań/rekolekcji.

3.3. Zasady postępowania w sytuacji domniemanej krzywdy lub niewłaściwego postępowania (*ad intra*)

- Po przeprowadzeniu rozmowy na temat zaistnienia ewentualnej krzywdy należy działać bez zwłoki, zgodnie z opisaną procedurą.
- Jeśli krzywda nosiła znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego, należy zwrócić się do delegata diecezji lub prowincji miejsca, któremu podlega podejrzany. Na tę okoliczność należy sporządzić oświadczenie o oficjalnym potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia przez delegata.
- Jeśli krzywda nosiła znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa państwowego, należy bezzwłocznie powiadomić stosowne organy (*policja lub prokuratura*). Może to uczynić osoba do tego wyznaczona w domu gości, organizator grupy. Jeśli natomiast w diecezjach i zakonach jest taka praktyka, to zgłaszającym prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa przeciwko dziecku może być też delegat biskupa/wyższego przełożonego, stąd należy poinformować go niezwłocznie o zaistniałej krzywdzie, także w sytuacjach niejasnych i budzących wątpliwości. Pierwszym odpowiedzialnym za formalne zgłoszenie lub koordynację tego faktu jest zawsze organizator danej grupy.

- Każdy członek personelu domu gości, który został poinformowany o podejrzeniu przemocy wobec dziecka, jest zobowiązany do podjęcia adekwatnych działań zgodnie z niniejszą procedurą.
- Wiadomość o doznanej przez dziecko krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł: nigdy nie wolno jej lekceważyć, zawsze trzeba ją weryfikować i próbować wyjaśnić.
- Należy pamiętać, że:
 - osoba, która jako pierwsza dowiaduje się o zaistnieniu potencjalnego przypadku krzywdzenia dziecka, powinna go z uwagą wysłuchać, ale nie jest upoważniona do wydawania decyzji i osądów; jest to zadanie organów oraz instytucji, do których sprawa zostanie skierowana;
 - każdy z pracowników, który podejrzewa krzywdę na szkodę dziecka, ma obowiązek zgłoszenia tego faktu przełożonemu lub osobie przez niego wyznaczonej;
 - wszystkie podejrzenia i zarzuty powinny być traktowane poważnie i trzeba na nie reagować zgodnie z procedurami przewidzianymi w niniejszym dokumencie, wynikającymi z prawa kanonicznego i państwowego oraz współpracować z właściwymi organami państwowymi i kościelnymi w zakresie ich kompetencji.

Rozmowa z osobą zgłaszającą krzywdę, jeśli jest nią osoba pokrzywdzona:

Pierwszym celem rozmowy winno być danie poczucia wsparcia i bezpieczeństwa oraz zrozumienia osobie skrzywdzonej, a jednocześnie, na miarę możliwości, pozyskanie informacji o faktycznych lub prawdopodobnych okolicznościach zaistnienia niewłaściwej sytuacji.

Prowadząc rozmowę z osobą poszkodowaną, trzeba pamiętać, by:

- zachować spokój, szacunek i empatię w stosunku do osoby zgłaszającej;
- nastawić się głównie na aktywne i wspierające słuchanie;
- nie okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby lub jej wypowiedzi;
- nie zadawać zbędnych pytań i nie domagać się szczegółów (*zwłaszcza natury intymnej*), jeśli sama osoba pokrzywdzona o tym nie opowiada;
- dostosować się do rytmu i poziomu otwarcia osoby pokrzywdzonej, nie przymuszać jej do mówienia, nie przyspieszać i nie sugerować niczego własnymi pytaniami;
- nie obiecywać jej tego, czego nie będziemy mogli zrobić, a co może nam utrudnić udzielenie pomocy (*np. zachowania rozmowy w tajemnicy*);
- zapewnić o naszym wsparciu i pomocy także po zakończeniu rozmowy;
- omówić ogólnie możliwości dalszej współpracy oraz form kontaktu.

Jeśli zgłoszenia dokonuje osoba inna niż poszkodowana (*świadek zdarzenia, powiernik osoby skrzywdzonej, inny członek danej grupy*), która ma wiedzę o zaistniałych wydarzeniach, należy skoncentrować się na ustaleniu faktów, okoliczności zdarzenia i osób biorących w nim udział.

- Fakt zgłoszenia musi zostać udokumentowany sporządzeniem notatki służbowej, w której na miarę możliwości zostaną określone podstawowe informacje, takie jak: imię i nazwisko zgłaszającego i jego dane teleadresowe, data czynu lub okres, w jakim do niego doszło, imię i nazwisko oraz wiek pokrzywdzonego i domniemanego sprawcy, zwięzły opis wyrządzonej krzywdy. Notatka służbowa winna być podpisana przez sporządzającego oraz przez osobę zgłaszającą.
- Jeżeli istnieje podejrzenie, iż osobą odpowiedzialną za przemoc, w tym przemoc seksualną wobec dziecka jest osoba związana z placówką – domem gości, należy wówczas na czas przeprowadzania postępowania wyjaśniającego odsunąć taką osobę od pełnienia obowiązków wymagających kontaktów z dziećmi, nie narażając jej na utratę reputacji.
- W zależności od okoliczności procedowanie dalszego trybu postępowania wyjaśniającego i prewencyjnego spoczywa na osobach odpowiedzialnych za daną grupę lub ośrodek, stosownie

do posiadanych kompetencji. Styl reagowania winien być zawsze dostosowany do aktualnych potrzeb, zwłaszcza osoby pokrzywdzonej, a także musi uwzględniać nie tylko normy opisane w niniejszych standardach, ale również i normy prawa państwowego i kościelnego z właściwymi organami w zakresie ich kompetencji.

4. Procedura postępowania w przypadku niewłaściwego zachowania

- Informacja o standardach funkcjonowania i ochronie dzieci (*w wersji pełnej i skróconej dla dzieci*) znajduje się na stronie internetowej placówki oraz w publicznym miejscu wewnątrz obiektu, aby każdy mógł się z nią zapoznać.
- Zgodnie z regulaminem domu na pobyt dziecka w domu gości należy uzyskać pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami organizacji. W wypadku grup zorganizowanych obowiązują zasady z p.1.
- W przypadku ujawnienia niewłaściwego zachowania należy porozmawiać z osobą, która dopuściła się tego czynu, i wyjaśnić, że na terenie obiektu/domu gości obowiązuje kodeks zachowań, który ma zapewnić dzieciom i osobom bezbronnym korzystającym z obiektu bezpieczeństwo i każdy jest zobowiązany do jego przestrzegania. W zależności od rodzaju zaistniałej (*niewłaściwej*) sytuacji należy uruchomić adekwatne działania, zgodne z przyjętymi regułami podejmowania interwencji.

4.1. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

- Zawsze, kiedy jest to możliwe, należy dokonywać identyfikacji dziecka i jego relacji z osobą dorosłą, z którą przebywa w obiekcie.
- W sytuacjach nietypowych i/lub podejrzanych, wskazujących na możliwe ryzyko krzywdzenia dziecka, identyfikacja jest obowiązkowo przeprowadzana przez pracownika recepcji.
- Aby dokonać identyfikacji dziecka i jego relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa w obiekcie, należy podjąć działania wyjaśniające, które omówiono już wcześniej.
- W przypadku oporu ze strony osoby dorosłej co do okazania dokumentu dziecka i/lub wskazania relacji należy wyjaśnić, że procedura służy zapewnieniu dzieciom korzystającym z domu gości bezpieczeństwa i została opracowana w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi działającymi w tym przedmiocie.
- Po wyjaśnieniu sprawy w sposób pozytywny należy podziękować za czas poświęcony na upewnienie się, że dziecko jest pod dobrą opieką i jeszcze raz podkreślić, że procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.
- W przypadku, gdy rozmowa nie rozwieje wątpliwości dotyczących podejrzenia wobec dorosłego i jego intencji skrzywdzenia dziecka, należy dyskretnie powiadomić przełożonego i pracowników ochrony (*o ile są w tym czasie na terenie obiektu*). Aby nie wzbudzać podejrzeń, można np. powołać się na konieczność skorzystania ze sprzętów na tyłach recepcji, prosząc osobę dorosłą, aby poczekała wraz z dzieckiem na korytarzu lub innym miejscu.
- Od momentu, kiedy pojawiły się pierwsze wątpliwości, zarówno dziecko, jak i osoba dorosła powinni być pod stałą obserwacją personelu i nie powinni zostawać sami.
- Przełożony, który został powiadomiony o sytuacji, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji lub w razie wątpliwości przejmując rozmowę z podejrzaną osobą dorosłą w celu uzyskania dalszych wyjaśnień.
- W przypadku, gdy rozmowa potwierdzi przekonanie o próbie lub popełnieniu przestępstwa na szkodę dziecka, przełożony zawiadamia o tym fakcie policję. Dalej stosuje się procedurę w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie dziecka.
- W przypadku, gdy świadkami nietypowych i/lub podejrzanych sytuacji są pracownicy innych działów domu gości, np. obsługa pokoi, powinni oni o tym niezwłocznie zawiadomić przełożonego, który zadecyduje o podjęciu odpowiednich działań.

- W zależności od sytuacji i miejsca przełożony weryfikuje, na ile podejrzenie krzywdzenia dziecka jest zasadne. W tym celu dobiera odpowiednie środki prowadzące do wyjaśnienia sytuacji lub podejmuje decyzję o przeprowadzeniu interwencji i zawiadamia policję.

4.2. Procedura postępowania w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie dziecka

- Mając uzasadnione podejrzenie, że dziecko przebywające w obiekcie jest krzywdzone, należy niezwłocznie zawiadomić policję, dzwoniąc pod numer 112 i opisując okoliczności zdarzenia. W zależności od dynamiki sytuacji i okoliczności telefon wykonuje osoba, która jest bezpośrednim świadkiem zdarzenia (*pracownik/przełożony*). Jeśli zawiadamiającym jest pracownik, jednocześnie o zdarzeniu informuje swojego przełożonego.
- Uzasadnione podejrzenie krzywdzenia dziecka występuje wtedy, gdy:
 - dziecko ujawniło pracownikowi obiektu fakt krzywdzenia;
 - pracownik/gość zaobserwował krzywdzenie;
 - dziecko ma na sobie ślady krzywdzenia (*np. zadrapania, zasinienia*), a zapytane odpowiada niespójnie i/lub chaotycznie i/lub popada w zakłopotanie bądź występują inne okoliczności mogące wskazywać na krzywdzenie, np. znalezienie materiałów pornograficznych z udziałem dzieci w pokoju osoby dorosłej.
- W tej sytuacji należy uniemożliwić dziecku oraz osobie podejrzewanej o krzywdzenie dziecka oddalenie się z obiektu.
- W uzasadnionych przypadkach można dokonać obywatelskiego zatrzymania osoby podejrzewanej. W takiej sytuacji, do czasu przybycia policji, należy w miarę możliwości trzymać tę osobę pod nadzorem dwóch pracowników w osobnym pomieszczeniu z dala od widoku innych gości.
- W każdym przypadku należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka. Dziecko powinno przebywać pod opieką pracownika do czasu przyjazdu policji.
- W przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa powiązanego z kontaktem dziecka z materiałem biologicznym sprawcy (*nasienie, ślina, naskórek*), należy w miarę możliwości zabezpieczyć ślady przestępstwa do czasu przyjazdu policji.
- Po odebraniu dziecka przez policję należy zabezpieczyć materiał z monitoringu oraz inne istotne dowody (*np. dokumenty*) dotyczące zdarzenia i na wniosek służb przekazać ich kopię listem poleconym lub osobiście prokuratorowi lub policji.
- Po interwencji należy opisać zdarzenie w dzienniku zdarzeń lub innym dokumencie przeznaczonym do tego celu.

4.3. Obowiązek sporządzenia notatki

Fakt zgłoszenia krzywdy musi zostać udokumentowany sporządzeniem notatki służbowej wg wzoru z załącznika nr 4, w której zostaną określone podstawowe informacje, takie jak:

- imię i nazwisko zgłaszającego i jego dane teleadresowe;
- data czynu lub okres, w jakim do niego doszło;
- imię i nazwisko oraz wiek pokrzywdzonego i domniemanego sprawcy;
- zwięzły opis wyrządzonej krzywdy;
- jest ona podpisana przez osobę sporządzającą oraz przez osobę zgłaszającą.

Dokumentacja postępowań wyjaśniających zgłoszenia lub podejrzenia dotyczące aktów przemocy albo wykorzystania dziecka powinna być przechowywana w archiwum tajnym podmiotu zarządzającego domem zakonnym jako informacja niejawna.

4.4. Zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym

W przypadku faktu ujawnienia krzywdy dziecka nie wystarczy jedynie zgłoszenie tego wydarzenia do odpowiednich służb. Należy objąć pomocą osobę pokrzywdzoną, jej rodzinę oraz innych świadków

krzywdy, których to zdarzenie również głęboko dotyka. Jest to długofalowy proces, w który mogą być zaangażowane różne osoby ze środowiska dziecka (*osoba zaufania, szkolny psycholog, pedagog, nauczyciele, którzy mają wiedzę o zdarzeniu*). Często potrzebna jest również specjalistyczna pomoc zewnętrzna. W centrum wszystkich działań powinno być dobro dziecka.

Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym leży po stronie organizatora wyjazdu. Jeśli dom gości jest organizatorem, wówczas zapewnienie takiego wsparcia leży po stronie pracowników obiektu. Jest ono doraźne i dotyczy momentu, od kiedy wydarzenie zostało ujawnione i zgłoszone, do chwili interwencji policji i przekazania dziecka opiekunom. Należy również uwzględnić zapewnienie pomocy duszpasterskiej.

4.5. Pomoc osobie bezpośrednio skrzywdzonej

Ważne, by w tym momencie osoba towarzysząca osobie skrzywdzonej zwróciła przede wszystkim uwagę na: zmniejszenie lęku, budowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania poprzez objęcie jej opieką, okazanie troski, stworzenie przestrzeni do słuchania, odciążanie z poczucia winy, jeśli ono występuje; pozwolenie na odreagowanie trudnych emocji.

4.6. Pomoc osobom bliskim osoby skrzywdzonej

Ze strony placówki ważne jest przekazanie opiekunom osoby skrzywdzonej wszystkich znanych informacji o krzywdzie, jakiej doznało ich dziecko, a także poinformowanie o instytucjach, fundacjach lub osobach, które mogą udzielić profesjonalnego wsparcia, także wsparcia duchowego, jeśli zachodzi taka potrzeba.

Wersja standardów na użytek dzieci, młodzieży i osób bezbronnych

Integralną częścią tego dokumentu są standardy skrócone, dostosowane do możliwości percepcyjnej dzieci, znajdujące się w załączniku nr 5 jako **Zasady bezpiecznych relacji w domu gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu**.

Załączone do niego zostają niezbędne ważne kontakty, które na potrzeby gości Klasztoru, wraz z zasadami z załącznika nr 5 są dostępne na tablicy ogłoszeń domu gości wg wzoru z załącznika nr 6.

Powyższy dokument **Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych** został zatwierdzony przez przełożoną Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu i wchodzi z dniem jego podpisania.

Wersja opieczętowana i podpisana tego dokumentu jest dostępna do wglądu w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu.

Jarosław, dnia 01.01.2026 roku

Marta Dendor
Podpis Przeoryszy Klasztoru Sióstr
Benedyktynek w Jarosławiu

Załącznik nr 1: Oświadczenie organizatora rekolekcji/wyjazdu w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu

OŚWIADCZENIE

Jako organizator rekolekcji/wyjazdu/warsztatów/spotkania*

.....
.....
.....
.....
.....

(wpisać pełną nazwę organizatora wydarzenia wraz z danymi adresowymi)

Organizowanych w dniach od do

w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu

oświadczam, że jako organizator posiadam wszelkie zgody i dokumenty wymagane przepisami prawa na wyjazd z osobami niepełnoletnimi, w tym w szczególności pisemnymi zgodami udzielonymi przez rodziców lub prawnych opiekunów małoletnich**.

.....
miejsowość, data, imię i nazwisko organizatora

.....
czytelny podpis

* niepotrzebne skreślić

** Podstawa prawna oświadczenia: Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (*Dz.U. 2023 poz. 1304 z późniejszymi zmianami*).

Załącznik nr 2: Zasady korzystania z Internetu w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu

Dom gości podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające. Zapewnia warunki bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach – jeśli takie udostępnia. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których uczestnicy korzystają z Internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.

- Upoważniony do nadzoru opiekun ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu i nad tym czuwa.
- Upoważnione osoby sprawdzają, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści ustala się, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania. Opiekun lub inna upoważniona osoba w takiej sytuacji przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
- Niezależnie od wieku internauty niedozwolone jest korzystanie w Internecie z treści sprzecznych z zasadami prawa państwowego lub etyki i moralności chrześcijańskiej.
- Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy zostanie uzyskana informacja, że dziecko jest krzywdzone, należy podjąć wszelkie działania mające na względzie jego dobro.

Załącznik nr 3: Kodeks zachowań i dobrych praktyk w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu

- Kodeks dobrych praktyk jest narzędziem służącym eliminowaniu ryzyka krzywdzenia dzieci, a jego przestrzeganie pozwala zminimalizować ryzyko złego traktowania w relacjach z dziećmi. Celem kodeksu jest: zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom powierzonym lub podległym jej placówkom i instytucjom oraz zatrudnianemu przez te jednostki personelowi; udzielenie rodzicom lub prawnym opiekunom dzieci moralnej pewności co do stosowania w praktyce najwyższych standardów bezpieczeństwa.
- Nietykalkość cielesna dzieci oraz osób bezbronnych jest nienaruszalna. Niedozwolone jest stosowanie kar cielesnych i od tej zasady nie ma wyjątków. Niedopuszczalne są również wszelkie zachowania, które w naszej kulturze stanowią przekraczanie granic intymnych.
- Wszyscy mają prawo do bycia traktowanymi z jednakową troską.
- Nie może być ze strony kogokolwiek tolerancji wobec zachowań, które byłyby krzywdzeniem innych, niezależnie od źródła takiej krzywdy.
- Uprzywilejowanym miejscem spotkań z dziećmi, zwłaszcza w pojedynkę, są miejsca neutralne i łatwo dostępne. Jeżeli zaistnieje potrzeba takiego spotkania z duchownym lub inną osobą dorosłą, powinien on zatroszczyć się o jego transparentność.
- Zabrania się częstowania podopiecznych alkoholem, papierosami, środkami psychoaktywnymi oraz tolerowania ich używania. Również personel sprawujący opiekę nad dziećmi nie może być pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.
- W pracy z dziećmi duchowni oraz świeccy powinni używać środków, języka i metod adekwatnych do wieku dzieci. Takie same zasady powinny obowiązywać w świecie wirtualnym. W żadnym wypadku nie wolno wykorzystywać materiałów zawierających przemoc oraz treści o charakterze seksualnym lub moralnie wątpliwych.
- Wszystkim przysługuje prawo do prywatności. W szczególności sposób prawo to winno być respektowane w takich miejscach jak przebieralnie, pływalnie, łazienki i toalety. W wymienionych wyżej miejscach nikt nie może ingerować w prywatność wychowanków. W żadnym wypadku nie wolno wykonywać im zdjęć ani nagrywać. Należy także zadbać o to, by zdjęć i filmów nie robili sobie nawzajem sami wychowankowie.
- Nikt nie może wyręczać dzieci lub osób bezbronnych ani pomagać im w czynnościach natury osobistej (*toaleta, mycie się, przebieranie itp.*), o ile są oni w stanie wykonać te czynności samodzielnie. Jeżeli sami, ze względu na wiek albo własne ograniczenia, nie są w stanie wykonać tych czynności samodzielnie, pomocy zawsze powinni udzielać świeccy, najlepiej tej samej płci.
- Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania z członkiem personelu, spotkanie to nie może odbywać się w warunkach odizolowanych. Informacja o czasie i miejscu spotkania winna być przekazana innym członkom personelu. W razie możliwości członek personelu przeprowadzający tego rodzaju spotkanie powinien zatroszczyć się o transparentność (*przeszkłone drzwi lub ściany pomieszczenia, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, otwarte drzwi itp.*).
- Zaleca się unikania składania wizyt w pokojach dzieci. Miejsca te nie są również właściwym środowiskiem do odbywania przez personel rozmów z dziećmi. Należy bezwzględnie unikać wysyłania lub zapraszania z jakiegokolwiek innego powodu dzieci do pomieszczeń prywatnych.
- Wszelkie podejrzenia dotyczące nieodpowiednich zachowań pracowników i współpracowników wobec dzieci są bezzwłocznie wyjaśniane.

**Załącznik nr 4: Notatka dotycząca wydarzeń w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek
w Jarosławiu**

NOTATKA DOTYCZĄCA WYDARZEŃ W DOMU GOŚCI

1. Imię i nazwisko zgłaszającego oraz jego dane teleadresowe:

.....
.....
.....

2. Data czynu lub okres, w jakim do niego doszło:

.....
.....
.....

3. Imię i nazwisko, adres oraz wiek pokrzywdzonego/pokrzywdzonej*

.....
.....
.....

4. Imię i nazwisko, adres oraz wiek domniemanego sprawcy:

.....
.....
.....

5. Zwięzły opis wyrządzonej krzywdy:

.....
.....
.....
.....

.....
data, imię i nazwisko (czytelny podpis)
zgłaszający zdarzenie

.....
data, imię i nazwisko (czytelny podpis)
przyjmujący zgłoszenie

* niepotrzebne skreślić

Załącznik nr 5: Zasady bezpiecznych relacji w Domu Gości Klasztoru Sióstr Benedyktynek w Jarosławiu (wersja dla dzieci)

Nasz dom jest miejscem, gdzie staramy się zapewnić wszystkim gościom, a zwłaszcza dzieciom i osobom bezbronny, bezpieczeństwo. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii oraz wymogami aktualnego prawa, troszczymy się o postawę szacunku i życzliwości wobec każdego człowieka.

Z zasadami bezpiecznych relacji „dziecko – dziecko” oraz „dorosły – dziecko” jest zapoznany cały personel naszego domu, aby mógł na każde niewłaściwe zachowanie lub jakkolwiek przemoc umiejętnie i szybko reagować. Wszyscy pracownicy i goście przebywający w naszym domu i poza nim powinni przestrzegać opisanych zasad, zarówno w kontakcie bezpośrednim, jak i wirtualnym.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

- traktuj innych tak, jak chcesz, aby Ciebie traktowano;
- pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należy się jej szacunek i troska o jej dobro;
- jesteś zaproszony, by szanować innych, ale masz też prawo oczekiwać, że także inni uszanują Ciebie;
- bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania i poglądy innych;
- zachowaj otwartość i życzliwość dla wszystkich osób, nawet jeśli nie należą do grona twoich przyjaciół. Nie wykluczaj nikogo ze wspólnych rozmów i działań.

2. Zasady komunikacji między rówieśnikami:

- zachowuj życzliwość i szacunek wobec każdego rówieśnika;
- pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób;
- słuchaj innych, gdy mówią, nie przerywaj im, gdy się wypowiadają;
- w rozmowie nie używaj słów raniących czy wulgarnych;
- pamiętaj, że grzeczność zawsze jest dobra i pomocna;
- pytaj o zgodę na każdy kontakt fizyczny (*przytulenie, pogłaskanie, dotyk*).

3. Szacunek dla cudzej własności i prywatności:

- szanuj rzeczy osobiste innych osób;
- jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz, najpierw o to zapytaj. Nie zabieraj rzeczy innych bez ich wiedzy i zgody;
- każda osoba ma prawo do prywatności, nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych bez ich aprobaty;
- nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku innych osób bez informowania ich o tym;
- jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

- pamiętaj, że w każdej sytuacji i relacji, czy to z osobą dorosłą czy rówieśnikiem, masz prawo oczekiwać szacunku i nietykalności, nikt nie może Cię krzywdzić czy przekraczać granic Twojej intymności;
- nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś obok czułby się celowo pomijany, poniżany lub izolowany;
- nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie drugiego nie są dobre;
- szanuj intymność swoich rówieśników. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za zawstydzający lub niewłaściwy;
- nikogo nie obmawiaj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj;
- nie zwracaj się w sposób wulgarny lub obraźliwy do innych;
- pamiętaj, żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką formę zabawy;
- nie narażaj siebie lub innych osób na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu.

5. Szacunek w kontaktach internetowych:

- szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to również Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek;
- uważaj na to, co piszesz i publikujesz w Internecie. W świecie wirtualnym łatwo o wzajemną niechęć, a krzywdzić można też na odległość złym słowem lub obrazem;
- nie udostępniaj kontaktów innych osób (*telefonicznych, mailowych*) bez ich zgody;
- dbaj o dobry wizerunek w sieci i swój i innych – nie publikuj swoich danych oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność;
- nie stosuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania swoim wychowawcom lub opiekunom;
- nie prowokuj innych do niepotrzebnych kłótni i sam lepiej ich unikaj, bo to nie jest dobry sposób na rozmowę;
- nie wysyłaj wiadomości, podszywając się pod dane innych osób;
- jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze;
- pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w Internecie mogą być karalne. Twoje działania w sieci nigdy nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów:

- w przypadku nieporozumień czy kłótni spróbuj zachować spokój. Powiedz otwarcie, co przeżywasz i co według Ciebie może być przyczyną trudności;
- słuchaj tego, co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje;
- upewnij się, czy dobrze zrozumiałeś Twojego rozmówcę;
- wspólnie wymyślcie rozwiązanie, które będzie dobre dla obu stron;
- jeśli nie uda się Wam rozwiązać konfliktu, zawsze możesz poprosić o pomoc wychowawcę lub inną zaufaną osobę;
- nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda, zawsze poinformuj o tym opiekuna grupy.

7. Gdzie i kiedy szukać pomocy?

W sytuacji, gdy:

- w naszym domu lub poza nim doświadczasz przemocy ze strony osoby dorosłej lub rówieśnika;
- gdy czujesz, że ktoś przekracza granice Twojej intymności lub coś na Tobie wymusza, choć Ty tego nie chcesz;
- jesteś świadkiem, że ktoś inny jest krzywdzony;
- widzisz lub odczuwasz, że dzieje się coś niepokojącego i zagrażającego;
- przeżywasz trudne chwile.

Nie zostawaj z tym sam/a. Możesz znaleźć wsparcie. Blisko Ciebie są osoby, które będą umiały Ci pomóc.

Osoby, do których zawsze możesz się zwrócić o pomoc:

- w naszym domu gości jest wyznaczona zaufana osoba, do której zawsze można się zgłosić, gdy Tobie lub komuś innemu dzieje się jakaś krzywda lub czujesz się zagrożony, napisz: benedyktynki.jaroslaw@gmail.com
- pamiętaj, że Twój wychowawca lub opiekun grupy jest do Twojej dyspozycji;
- każdy pracownik naszego domu gości wie, jak zareagować, by Ci pomóc.

Możesz też szukać wsparcia poza naszym domem.

Ważne telefony i miejsca, gdzie możesz znaleźć pomoc:

- **800-12-12-12** – całodobowy **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka**;
- **116-111** – całodobowy **telefon zaufania dla dzieci i młodzieży** prowadzony przez **Fundację Dajemy Dzieciom Siłę**;
- **112** – numer alarmowy **w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia**;
- **Delegat Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich** ks. Piotr Baraniewicz tel. **16 678 74 60** e-mail: [**prewencja@przemyska.pl**](mailto:prewencja@przemyska.pl)

Załącznik nr 6: Niezbędne ważne kontakty

Jeśli potrzebujesz pomocy lub rozmowy, chcesz chronić siebie, dziecko lub rodzinę.

Osoba/instytucja	telefon	e-mail
Centrum Ochrony Dziecka	+48 785 032 106	pomoccod@ignatianum.edu.pl
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę	116 111 800 100 100	telefon dla dorosłych zaniepokojonych sytuacją dziecka poniedziałek-piątek 12.00 – 15.00: 800 100 100 <i>Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 24 h</i>
Rzecznik Praw Dziecka	800 12 12 12 22 583 66 00	rpd@brpd.gov.pl
Policja	112	
Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Jarosławiu ADRES: ul. Jana Pawła II 11 37-500 Jarosław	16 624 01 30	rodzinny@jaroslaw.sr.gov.pl
Delegat Metropolity Przemyskiego ds. Ochrony Małoletnich ks. Piotr Baraniewicz ADRES: Plac Katedralny 4A 37-700 PRZEMYŚL	16 678 74 60	prewencja@przemyska.pl
Duszpasterze Osób Pokrzywdzonych i Ich Rodzin KS. MARIUSZ WOŹNY KS. RAFAŁ SZYKUŁA ADRES: ul. Piotra Skargi 6, 37-700 Przemyśl	780 253 939	rodzinaprzemysl@gmail.com

TU MOŻESZ UZYSKAĆ NIEZBĘDNĄ POMOC